

Ja,

WIARUSEK

znów odwiedzę was
za dwa tygodnie...

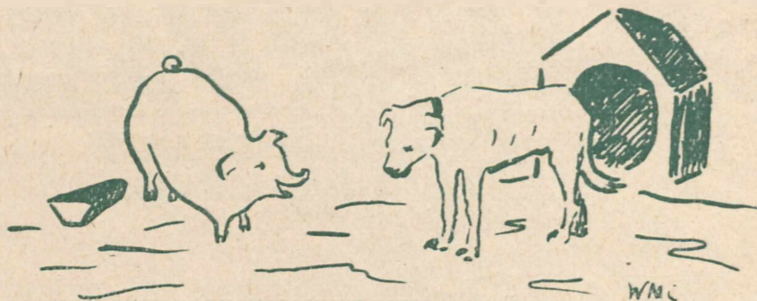
ROK V

Warszawa, 6.III.1937

Nr. 5

Jak wam się podobam?

BRYŚ I ŚWINIA

(BAJKA)

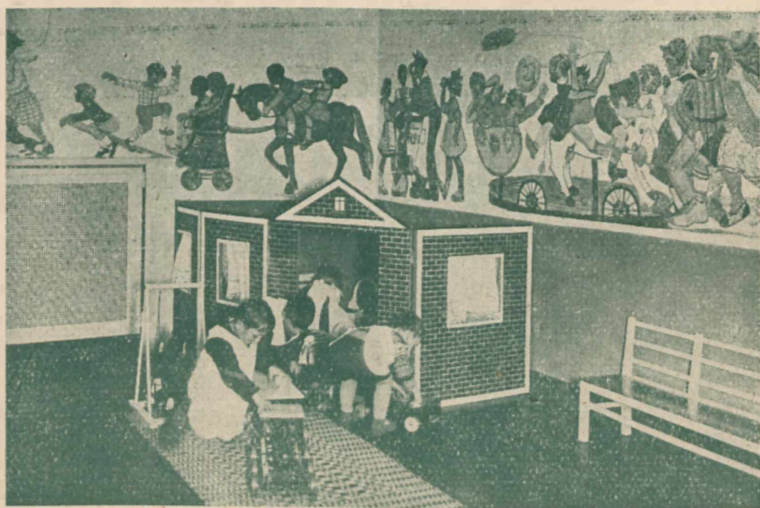
Chłepcząc łakomie pomyje z koryta,
Śmiała się świnia z Brysia, że choć nieco chudy,
Pana swego z radością i pokorą wita,
I strzeże dobra jego, przykuty do budy.
„Ach, ty głupcze! Mnie ciągle smaczne znoszą jadło,
A skąpo karmią ciebie, coś jest druhem czleka,
Patrz: ty świecisz żebrami, a jam — same sadło!
Czemu?“ — „Bom nie jest świnia!“ — Brysio jej odszczekał.
„Choć pracuję i obce są dla mnie frykasy,
Lecz ceniony do śmierci u pana dożyję;
Gdy z ciebie wkrótce będą szynki i kiełbasy,
Me psie cnoty uznanie na zawsze okryje!“
W każdej bajce jest morał, w tej także się mieści:
Kto w duszy ma ideał, woli Brysia życie,
Chociaż trudne, lecz pełne trwałej, głębszej treści,
Niżli syte, a puste — świni przy korycie!

* Wanda Czerwenkowa

ZABAWA

Na dywanie — jest morze do pływania,
a na środku dywanu — jest wyspa zaczarowana...
Tyle na niej kwiatów, pomarańcz, bananów!
Jakże tam się dostanę?
Wsiadę na łódkę (stołek), powiem: „dowidzenia“,
będę wiosłować. Nie lękam się zmęczenia.
Dzielnym podróżnikom szczęście sprzyja —
widzicie jak przeszkody wymijam?
Pojadę morzem naokoło świata,
przywiozę ci, mamo, z wyspy najpiękniejsze kwiaty!

J. Korczakowska

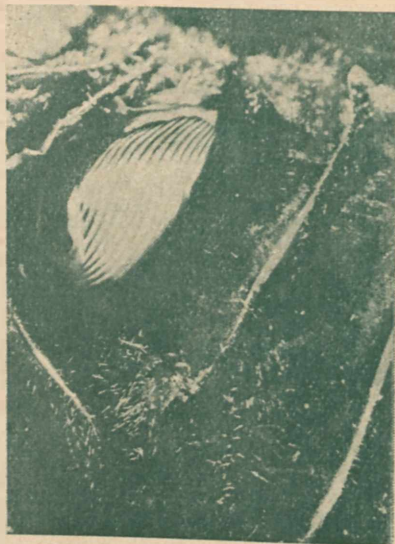
W dzieciennym pokoju

CYKADY

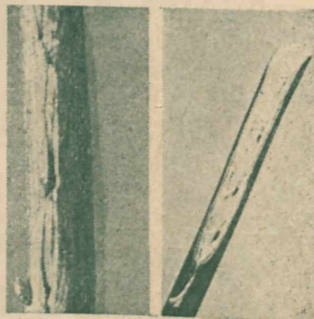
Chcę wam opowiedzieć o dziwnych, naprawdę bardzo dziwnych owadach, o których napewno nie dotąd nasze Wiaruski nie wiedzą. Te dziwne owady — to cykady, żyjące głównie w krajach cieplejszych, w pustyniach i w stepach, a szczególnie w lasach. Najwięcej ich jest chyba w Azji południowej i wschodniej, gdzie spotyka się je między innymi

Młoda cykada i świeżo opuszczona przez nią powłoka larwy

Narząd do wydawania dźwięków

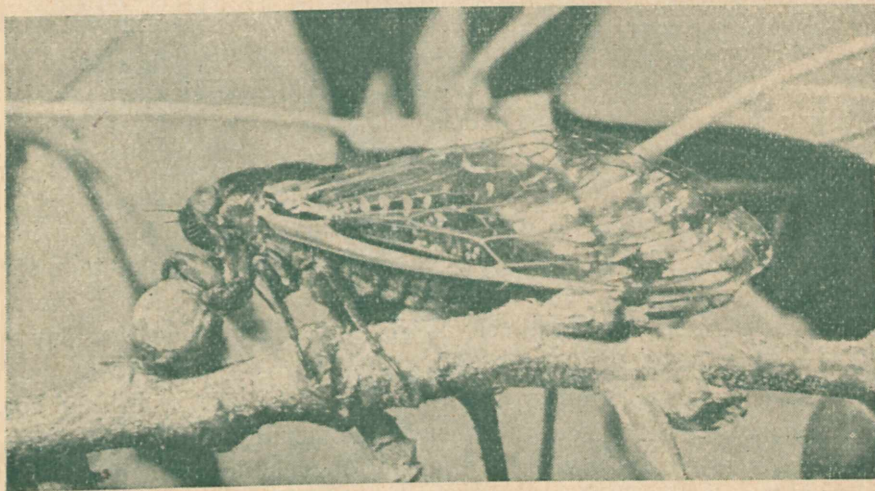

Gałązka, w której cykada złożyła jajeczka, w przekroju gałązki widać jajeczka

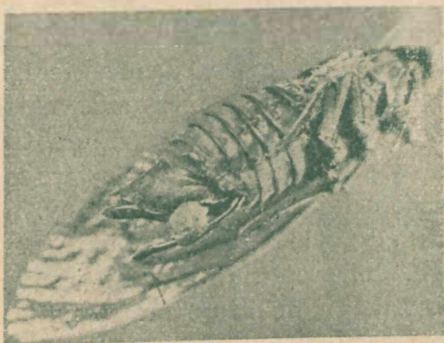
na Borneo, Sumatrze i sąsiednich wyspach.

— Dlaczego one są takie dziwne? — zapytacie.

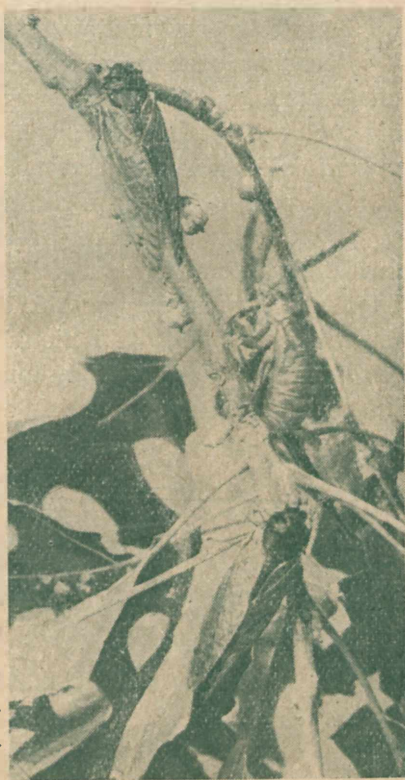
Właśnie. Otóż uderzającą ich właściwością jest zdolność wydawania dźwięków. Gdy z pogodnego nieba promieniuje żar słoneczny, cykady rozpoczynają swój koncert. Muzyka ich musi

Cykada w powiększeniu. Prawdziwa jej długość wynosi 4 centymetry

Samiczka przy składaniu jajeczek posługuje się specjalnym żądłem do nakłuwania gałązki. Żądło to mieści się w odwłoku

Rodzina cykad

być niewątpliwie miła dla ucha ludzkiego, kiedy już starożytni Grecy podziwiali ją i często trzymali te owady w małych klateczkach, zrobionych z łyka, podobnie jak w dzisiejszych czasach niektórzy ludzie wczymają w klatkach śpiewające ptaki. Ale my wolimy ptaszki na wolności, prawda, kochane Wiaruski? Niech tam sobie miłe ptaszęta uży-

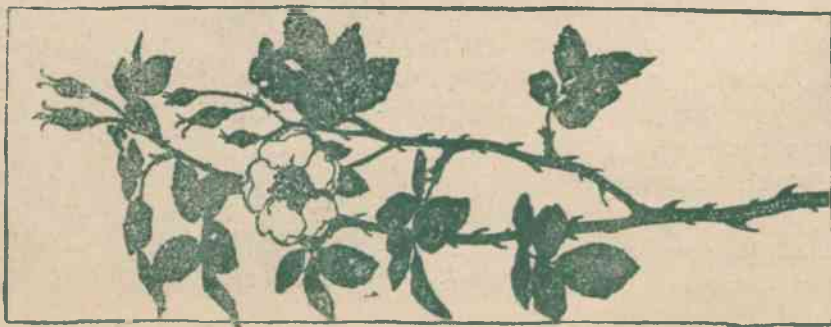
wają swobody, niech się sobą cieszą i życiem. Kochają przecież wolność nie mniej od nas!

— Naturalnie — mówicie. — Ale co jeszcze ciekawego usłyszemy o śpiewających cykadach?

— No chociażby to, że nie wszystkie one śpiewają. Tylko samczyki posiadają tę zdolność. Panie cykadowe tylko słuchają pieśni swych mężów. Narząd do wydawania dźwięków znajduje się u nasady odwłoka i składa się z bębenkowatej błonki. Błonka ta może być naciągnięta przy pomocy mięśni owada, które pracując wprawiają w drgania naciągniętą błonkę. Drgania te powodują wydawanie dźwięków.

Najciekawszą odmianą tych owadów jest tak zwana cykada siedemnastoletnia, żyjąca w Ameryce Północnej. Indianie pierwsi zaobserwowali, że pojawiają się one w dużych ilościach co 17 lat. Dokładniejsze badania, przeprowadzone już przez uczonych, wykazały, że zanim cykada dorośnie, zanim jej urosną długie, przezroczyste skrzydełka, zanim otrzyma piękne czerwone i czarne ubarwienie i osiągnie 4 centymetry długości, musi upłynąć siedemnaście lat. Z jajeczka, złożonego przez pięknie uskrzydloną samiczkę wewnątrz cienkiej gałązki, po kilku tygodniach wylęga się larwa, która tak się wolniutko rozwija i rośnie, że w większości okolic dopiero po upływie siedemnastu lat owad zostaje ostatecznie ukształtowany.

A po tych latach siedemnastu, gdy cykada porzuca już mroczną powłokę larwy, czeka ją tylko 17 dni życia na pięknym, jasnym świecie, poczem następuje śmierć. Tak jej nakazuje prawo natury i ten nakaz musi się spełnić. Natura zazdrośnie strzeże swych przedziwnie celowych, ale i nieubłaganych praw i nikomu nie pozwala ich łamać. Wszystko, co żyje na świecie, podlega tym prawom. I my im podlegamy, podobnie jak cykady, choć dla nas te prawa są odmienne.

NACINANKI

Nazwa tej roboty pochodzi od tego, że wytwarzamy przez nacinanie różne desenie. Desenie te przypominają płaskorzeźbę, otrzymaną przez zręczne nacinanie papieru ostrym scyzorykiem.

Wynalazcą tej roboty jest Amerykanin M. Mills. Przedstawił on ją publicznie w Paryżu i w oczach licznie zebranych widzów wykonywał z nadzwyczajną szybkością różne, nieraz bardzo trudne wzory.

Wykonanie tych kart, których wzory podajemy, zabrało mu niecałą minutę czasu.

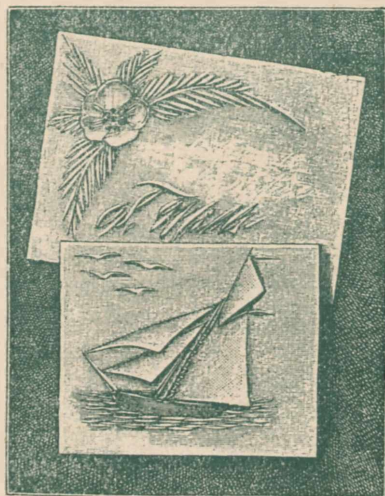
Jako materiał do tej roboty potrzebny jest dość gruby papier w dobrym gatunku, a jako narzędzia ostry scyzoryk i ołówek.

Na papierze kreśli się ołówkiem wzór, poczem zręcznie nacina go się scyzorykiem bardziej lub mniej głęboko, zależnie od potrzeby i podnosząc odwrotną stroną ostrza nacięte kawałki papieru do góry.

W ten sposób nacięcia zamieniają się odrazu na rodzaj płaskorzeźby.

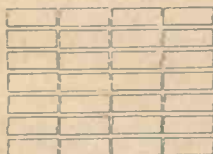
Po wykonaniu roboty można nacięty deseń pozłocić lub pomalować delikatnie wodnymi farbami.

Robota ta nadaje się do ozdabiania pudełek papierowych, biletów wizytowych, papieru listowego i t. p. Szczególnie ładnie wygląda podobno zasłonka na lampę, zrobiona z blado-zielonego lub białego grubego papieru (bristolu) i ozdobiona taką płaskorzeźbą.

ZGADNIJCIE, DZIECI!

ZADANIE

W figurę wpisać pionowo 4 siedmioliterowe wyrazy. Drugi rząd poziomy. da rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów:

1) Drzewo. 2) Bór pierwotny, złożony z drzew różnego wieku. 3) Miesiąc. 4) Człowiek podlegający chorobliwym snom (wspak).

Litery: a a a c c e o k l l n n
ń p s s s t t u u z z z z y y y.

ZADANIE

W figurę wpisać poziomo 7 czteroliterowych wyrazów. Pierwszy rząd pionowy da rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów:

1) Ciało lotne. 2) Choroba zakaźna. 3) Bitą śmietana. 4) Część twarzy. 5) Drugi syn Noego. 6) Imię męskie. 7) Miejsce wypoczynku wojska.

Litery: a a a a a c d e e h
i i k m m o p p p r r s s t t u z

ZAGADKI

W kąciu stać muszę,
Krokiem się nie ruszę,
W zimie szanowany,
W lecie zapomniany.

W różnych jestem postaciach,
[różną barwę noszę,
Że przewyższam najwyższych,
[przyznać mi to proszę,
Zniżam się na powitanie i że-
[gnanie gości —
Raz czynię to z potrzeby, drugi
[raz z grzeczności.

SZARADA

Dużo złego na tym świecie
Często robią *pierwsze, trzecie,*
Pierwszy wspak — stworzenie
[Boże,
Gdy je schwycisz, zranić może.
Wszystko zaś — dzieło natury,
Sięga het, het, ponad chmury.

FIGIELKI

Jak to zrobić, żeby połowa
dwunastu było siedem?

A jak napisać tysiąc samymi
dziewiątkami?

Do wiersza poniżej umieszczo-
nego trzeba wpisać brakujące
samogłoski i podzielić litery na
wyrazy.

Gdy to zrobicie, co wam wyjdzie?

KRKKRKWNWKL

WYDAWCA: WOJSKOWY INSTYTUT NAUKOWO-OŚWIATOWY

Redaktor naczelny: Jerzy Ciepielowski, kapitan

Zastępca redaktora naczelnego: Wacław Szmagier

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Nowy-Swiat 23/25

Drukarnia Naukowa w Warszawie. Stare Miasto 11. Tel. 509-17